

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЛЕСКОВАЦ

УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА: С КИМ И КАКО ДО УСПЕШНОГ РЕЗУЛТАТА

аутор: Александар Ничић

УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА

С КИМ И КАКО ДО УСПЕШНОГ РЕЗУЛТАТА

ПРЕДСТАВЉАЊЕ РАДА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА ЛЕСКОВАЦ

Како би формирано Регионални центри СОС унапредили свој рад до тачке у којој се препознају као незаобилазан социјални партнер на својој територији и институција која улива поверење просветним радницима, неопходно је да скуп активности које центар спроводи буде одраз озбиљности и посвећености. Један од подстицаја може да буде и искуство у раду Регионалног центра у Лесковцу, који је првоосновани Регионални центар Синдиката образовања Србије.

Овај семинар на тему „Унапређење рада Регионалних центара – с ким и како до успешног резултата“ треба да пренесе позитивна искуства колега из Јабланичког округа, послужи као подстицај за колеге из Пожаревца и Јагодине и да уз размену мишљења и идеја допринесе јачању капацитета Синдиката образовања у сва три региона.

Предуслови за успешан резултат

Да би један РЦ тежио успеху неопходно је да у поставци буде успешан. Отуда је важно поменути предуслове који треба да описују један успешан Регионални центар:

- **Функционална структура**
- **Регулативно-правни оквир**
- **Планирање и организација рада**
- **Сарадња са организацијама и локалним управама**
- **Сарадња са Школском управом**
- **Коришћење података и ИКТ у раду**
- **Пружање бесплатне правне помоћи**
- **Административна организованост**
- **Информисање чланства и шире јавности**
- **Јавност у раду**
- **Родна равноправност и подршка стваралаштву**
- **Синдикална дружења, спорт и рекреација**
- **Пружање додатних услуга члановима**

Набројани предуслови подразумевају неке активности за које је потребна знатна финансијска подршка, али и велики број активности које доприносе имиџу озбиљне институције а не захтевају финансијску подршку. Да би формирано Регионални центар јачао свој утицај и капацитет важно је да се препознају приоритетне области у структурирању плана деловања и да се постепено стварају услови за напредовање.

Регионални центар мора да има своју структуру и регулативно-правни оквир којим се дефинишу тела, органи, релације, обавезе и одговорности на нивоу центра.

У Регионалном центру Лесковац читаву организациону структуру и начин функционисања самог центра, али и свих формираних органа, сектора и тела дефинише правно-регулативни

оквир. Одбор који броји 65 чланова сачињен је од представника свих Синдикалних организација на територији. Из састава Одбора бира се Председништво које броји 19 чланова при чему је Правилима о раду дефинисан пропорционални однос броја представника из сваке од укупно 6 локалних управа. Председник управља Регионалним центром и председава Председништвом и Одбором који га бира. Рад председника, Председништва и Одбора контролише Надзорни одбор чије су надлежности такође прецизно дефинисане Правилима о раду. Регионални центар Лесковац има три потпредседника које именује Председништво на предлог председника, од којих је сваки руководиоца једног од сектора: за информисање и односе са јавношћу, за организационе послове и за спорт, рекреацију и туризам. Сектор за правну помоћ представља лице задужено за рад на административно-правним пословима, које ангажује председник и које има месечну новчану накнаду за свој рад. У Регионалном центру Лесковац ово лице је по струци дипломирани правник.

СТРУКТУРА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА У ЛЕСКОВЦУ

Регионални центар Лесковац функционише на основу годишњег плана рада и финансијског плана које усваја Одбор. Важно је истаћи да се у овом центру води обимна документација и да је административно на високом нивоу. Педантно се прикупљају и архивирају податаци на свим нивоима. Води се база података чланова, установа, технолошких вишкова. Дневно се води електронска рачуноводствена евиденција која аутоматски формира финансијски извештај уз податке о одступању од финансијског плана. Чланство је редовно информисано путем сајта <http://sind-obr.le.org.rs/> и путем синдикалног информатора „Синергија“. Организују се окружне спортске игре, синдикална дружења и екскурзије. Чланству се пружају и додатне погодности: бесплатни семинари, трибине, економске погодности, а од ове године сваки члан СОС на територији Јабланичког округа осигуран је од последица несрећног случаја о трошку Регионалног центра.

Активности

Органи РЦ Лесковац који спроводе функционалне активности којима се унапређује рад центра, јача капацитет, привлачи и одржава чланство су: Сектор за информисање и односе са јавношћу, Сектор за спорт, рекреацију и туризам, Сектор за организационе послове, Секција жена, Сектор за правну помоћ и председник.

Активности председника и Сектора за правну помоћ

Председник кроз свој рад имплементира визију Регионалног центра у реалну институцију, водећи рачуна о потребама чланства, реакцијама и примедбама сарадника и околине и о оквирима који су успостављени регулативно-правним актима. Обавеза представљања озбиљне институције пред чланством и у широј јавности носи са собом висок степен одговорности, па је највећа улога председника у томе да пронађе праву меру наступања пред сарадницима и „противницима“. Успех центра једнако ће зависити од односа и према једнима и према другима.

Председник је дужан да гради јавност и транспарентност у свом деловању и деловању центра. На тај начин постиже се јачање поверења у чланству и међу сарадницима а аутоматски и одузимање „оружја“ супротним странама.

Пословање Регионалног центра такође је предмет високе одговорности, па предуслов да оно буде квалитетно, представља ширење знања председника из области књиговодства, рачуноводства и менаџмента, као и прописа и закона из ових области. Корелација са свим Секторима захтева познавање природе планираних активности и укључивање у њихову реализацију по потреби. Између председника и представника Сектора мора да постоји синергија у раду и планирању.

Председник мора одлично да познаје законе из области образовања, ПКУ и Статут СОС. Врло често, чланови који имају проблем правне природе захтевају да о томе разговарају искључиво са председником. Не сме се дозволити ситуација у којој председник често нема предлог решења или на било који други начин улива неповерење. Основни постулат Регионалног центра треба да буде: „Странка мора да изађе из центра са осмехом на лицу“, при чему треба предвидети да има и проблема чланова који се не могу решити на њихово задовољство!

Располагање различитим подацима такође је веома важно. То је стратешка предност у сваком разговору, на преговорима, у расправи. Председник који располаже подацима ужива огромну предност, а искуство у раду му доноси вештину познавања тренутка употребе одређених података. У Регионалном центру Лесковац води се детаљна база чланства коју прати архива. Свака установа има свој „досије“, односно посебан регистратор где се чува документација која је у вези са Синдикалном организацијом или њеним члановима.

Како се рад Регионалног центра финансира највећим делом од чланарине, која ни у једном региону не може бити довољно велика да би се за сваки конкретан посао ангажовала друга стручна правна лица, председник треба да поседује и додатна знања. Пожељно је да председник центра познаје информационе технологије. Његова одговорност је највећа, па је више него корисно да употребом ИКТ може да ажурира сајт или води и прати финансијско пословање и обавља друге одговорне процесе. Апликација помоћу које се у Лесковцу дневно уносе подаци из финансијског пословања омогућава тренутни увид у стање, потрошњу по ставкама из финансијског плана, остатак средстава до планираног нивоа, назив дужника и износе, уплату чланарине по установама/по месецима и друго. Тако се ствара реалан видик ка кључним подацима, посредно отвара простор за брзо и тачно одлучивање и успоставља систем транспарентног приказа тренутног стања.

Први и најближи сарадник председника је лице задужено за рад на административно-правним пословима. То су две особе које у ствари воде центар и које су ту увек доступне. Њихве активности су често испреплетане, па је то један од разлога што се и у овом поглављу представљају под једним насловом. Формирање правно-регулативних аката, односно допуне и измене истих не могу се извршити без обостране сагласности. Исто је и са припремним материјалима за седнице или било којим дописом, актом, представком која са меморандумом Синдиката образовања Србије одлази на неку адресу. Евентуална грешка, превид, несмотрена изјава или неусаглашеност ставова претачу се у лош ехо центра, а посредно и самог синдиката.

Председник је у обавези да на основу Плана рада сектора и других потреба изради Годишњи план рада центра и у складу са њим Годишњи финансијски план. Планирање по оба основа је веома сложен посао и захтева детаљну анализу. Асистенција лица задуженог за рад на административно-правним пословима у испуњењу ових обавеза може бити од велике користи.

* ПЛАНИРАЊЕ РАДА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА: ГОДИШЊИ, МЕСЕЧНИ ПЛАН РАДА, ИЗВЕШТАЈИ О АКТИВНОСТИМА

Почетак сваке календрске године период је у коме се резимира рад у протеклој години и постављају радни оквири за предстојећу. Планирање рада Регионалног центра једна је од значајних активности које реализује руководство центра, а које захтева:

1. опсежну анализу циљева и то како краткорочних тако и дугорочних,
2. добру процену организационе и техничке изводљивости планираног,
3. тачну процену финансијске изводљивости планираног,
4. постављање приоритета.

План рада, био он годишњи или месечни, као и извештај о раду, елементи су у сталној међусобној корелацији, који омогућују да се прати активност једног Регионалног центра, уз истовремену реализацију принципа транспарентности и контроле рада, с обзиром на то да план рада као и извештај о раду морају редовно бити предмет дискусије, заједничке анализе и одобрења тј. усвајања од стране Одбора као најмасовнијег тела Регионалног центра. Осим тога, они су и инструменти евалуације рада центра, јер дају податке и о томе колики су капацитети центра, колико је центар стабилан, развијен и колико успешан у свом раду.

1. ОПСЕЖНА АНАЛИЗА ЦИЉЕВА

Које ћемо циљеве поставити кроз планиране активности на годишњем или месечном нивоу, зависи од тога које смо проблеме регистровали или које потребе уочили у протеклом периоду, а на којима у будућности треба радити у складу са постојећим ресурсима центра.

ПРИМЕРИ идентификације проблема и постављање циљева који ће се реализовати кроз план рада (а у складу са финансијским планом) Регионалног центра:

- Ако је пред нама проблем слабије организованости рада, а самим тим зацртани циљ **боља организованост рада центра у будућем периоду**, онда план рада за наредни период свакако може да садржи реализацију мера којима се нпр. уводе сектори са посебим делокругом рада, креирају тимови који ће у тим секторима спроводити задужења, предвиђају прве активности сектора итд.
- Ако је проблем идентификован као недовољна информисаност чланства а сам тим циљ коме се тежи је **боља информисаност чланства**, онда план рада свакако треба да садржи активности као што су нпр. креирање сајта са подробним информацијама о раду центра, покретање листа регионалног центра, одржавање информативних састанака, обилазак школа и разговор са чланством итд...
- Ако смо као циљ зацртали **напредак у пружању материјалне помоћи члановима**, онда бисмо планом рада могли предвидети нпр. формирање комисије за доделу материјалне помоћи која ће објективно и на основу јасно постављених принципа у свом Правилнику о раду доносити одлуке о исплати новчаних средстава угроженим члановима и синдикалним организацијама, а финансијским планом, ако могућности центра то дозвољавају, могли бисмо одредити већи износ новчаних средстава из годишњег буџета намењених спровођењу ове активности у односу на претходну годину.
- Ако је циљ Регионалног центра **напредак у пружању правне помоћи члановима**, онда би план рада свакако могао да садржи активности којима би тај напредак могао да буде остварен, нпр. поред сарадње са адвокатским канцеларијама чији би адвокати заступали чланове у поступцима пред надлежним судовима, планом рада могло би се предвидети унапређење овог сегмента рада центра кроз ангажовати дипломираног правника који би обезбедило функционисање центра са аспекта правне регулативе и пружање правне помоћи у свим фазама пре настанка судских спорова.
- Ако су услед лошијег рада **Локалне самоуправе** идентификовани проблеми који се одражавају на статус запослених у образовању, или је комуникација на релацији Синдикат-Локална самоуправа неразвијена, онда би се могли осмислити начини и модели којима би се ови проблеми деловањем Синдиката ублажавали и решавали.

2. ДОБРА ПРОЦЕНА ОРГАНИЗАЦИОНЕ ТЕХНИЧКЕ ИЗВОДЉИВОСТИ

Да би планиране активности једног Регионалног центра биле коректно спроведене, неопходно је направити пређашњу евалуацију организационе и техничке изводљивости тих активности. Ово захтева познавање одговора на питања: „ ко ће бити квалитетан носилац активности , где и када де ће се активности спроводити, како ће се активност спроводити и каква ће њена конкретна садржина бити?“ Дакле, овај сегмент планирања рада Регионалног центра у тесној је вези са људским ресурсима и координацијом њиховог рада, као и просторним и техничким капацитетима.

ПРИМЕР:

Ако је годишњим планом Регионалног центра зацртана реализација стручног предавања које има за циљ да боље упозна чланове синдиката са питањима везаним за стручно усавршавање, као и да пружи смернице везане за превазилажење проблема око стручног усавршавања запослених у образовању, а финансијске могућности диктирају да Регионални центар из сопствених ресурса оствари овај циљ, онда је свакако врло важно да се има јасан концепт читавог подухвата који подразумева: креирање садржаја предавања на тему која се обрађује, одабир предавача и других носиоца активности, одабир простора у коме ће се реализовати предавања за чланове, прецизирање термина као и група које ће пратити ова предавања итд.

3. ТАЧНА ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВОДЉИВОСТИ

Ако су активности које ће се наћи у једном годишњем или месечном плану рада Регионалног центра по природи такве да изискују новчане трошкове, онда свакако, пре увођења у план рада, морају бити сагледане с аспекта финансијских капацитета центра и финансијске изводљивости. С тим у вези план рада, као годишњи или месечни распоред активности у текућој години, у тесној је вези са финансијским планом. Оквир за планирање рада Регионалног центра на годишњем нивоу је буџет центра који ће бити на располагању, па је упутно планирати све оно што заиста може да издржи тај буџет.

ПРИМЕР:

Ако је планирана активност Регионалног центра организација Спортских игара на нивоу Округа, онда ваља поставити прелиминарни концепт организације тако, да најпре део буџета центра који треба да буде намењен финансирању Спортских игара не угрози остатак буџета намењен свим осталим трошковима везаним за рад Регионалног центра уопште и осталим планираним активностима, а затим и да тај део буџета даље одреди организацију Спортских игара у смислу обима и распореда игара, трајања, завршне свечаности итд.

4. ПОСТАВЉАЊЕ ПРИОРИТЕТА

Приликом прецизирања плана рада Регионалног центра, врло је важно извршити најпре класификацију жељених циљева по важности, а управо ово прво „филтрирање циљева“ условиће даљи избор могућих, остваривих и финансијски изводљивих циљева које руководство има у плану да спроведе кроз конкретне активности.

Постављање приоритета је важан чинилац планирања рада зато што отвара простор да се посвећеним радом на најважнијим питањима оствари ефективан учинак на више поља, што обезбеђује вишеструко користан ефекат како за члана као појединца,

тако и за раст стабилности, кредибилитета и репутације самог Регионалног центра. Овде међутим треба свакако имати у виду и могућа објективна ограничења на путу реализације активности.

Како ће се, међутим извршити целокупна процена приоритетних циљева рада зависи најчешће од угла гледања руководиоца центра и његовог тима, као и његовог поимања важности појединих питања из области делокруга рада једног Регионалног центра.

Па тако, на крају једне пословне године препознајемо Регионални центар по знатном побољшању опште информисаности чланства, по успеху у организацији и реализацији спортских активности, или по видљивом бољитку у реализацији радно правне заштите, напретку у разним облицима материјалне и финансијске помоћи чланству, или, није немогуће, по свим овим обележјима.

Поменути радни резиме на крају пословне године, потребно је свакако приказати кроз **ИЗВЕШТАЈ О РАДУ** - елемент корелативан плану рада преко кога се прате резултати рада центра и који даје конкретне одговоре на питања: „Шта смо од планираног и *обећаног* остварили?“, „Да ли смо остварили све што смо планирали, мање, или чак више од тога?“.

Периодични месечни извештаји, као и годишњи извештај о раду Регионалног центра, значајни су са аспекта спровођења принципа транспарентности рада, принципа одговорности према Одбору и према члановима уопште и потребно га је подносити довољно често, редовно и сваки пут када то захтевају прилике.

Једно је извесно, док год руководство центра и већина чланова план рада доживљава као елемент успешно оствариве визије, а извештај о раду као осетни препознатљиви учинак у раду, онда се са сигурношћу може рећи да на нивоу округа постоји и послује озбиљан и професионалани Регионални центар.

**** БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ - КАО ДЕО АКТИВНОСТИ РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА У ЛЕСКОВЦУ**

У тренутку када је идеја оснивања Регионалног центра у Лесковцу настала, а затим и почела да се спроводи, било је планирано да се комплетно пружање правне помоћи члановима одвија у адвокатским канцеларијама – ван центра.

Међутим, ангажовање дипломираног правника на месту секретара и процена исказаних потреба чланства, били су фактори који су отворили нове могућности и условили позитивно одступање од првобитно планираног концепта пружања правне помоћи, тако да данас, годину и по дана од отварања канцеларије, можемо рећи да су успостављена три нивоа пружања правне помоћи, од којих се два одвијају у центру.

Први ниво пружања правне помоћи: односи се на давање правних савета, тумачење прописа, пружање информација од значаја везаних за радно правни статус или синдикални рад и то непосредно, телефонским путем, или путем е mail преписки. Овде се као категорија оних који траже одређене одговоре и информације појављује широк круг интересената и то како чланова Синдиката образовања Србије, тако и оних који то нису, но селективног приступа у

пружању правних савета и информација од значаја нема, па Регионални центар исте пружа свима који их затраже.

Позитивна особина овог нивоа пружања правне помоћи јесте та што поменути неселективни приступ чини Регионални центар местом отвореним за све.

На основу садржаја **образаца за пријаву угрожавања и повреде права запослених у образовању** (који су члановима доступни у центру) врши процена степена озбиљности „случаја“ и реализује други или трећи ниво пружања правне помоћи.

Други ниво пружања правне помоћи: односи се на састављање разних врста поднесака: приговора, пријава инспекцији, притужби, рекламација, опомена, молби и др., где Регионални центар тежи да обезбеди заштиту чланова у ситуацијама када спор прети да настане, или већ постоји али се још увек нису испунили услови за судско процесуирање. Ово је посебно значајан ниво пружања правне помоћи која има одлике ефикасности у решавању проблема, као и превенирању проблема јер обезбеђивање правовремене и адекватне интервенције у датом тренутку некада је пресудно за заштиту права и интереса запослених. Такође, број „случајева“ који су резултирали позитивним исходом потврђује да је овај ниво пружања правне помоћи посебно заживео, што указује на евидентан раст поверења чланства и потврду да се Регионални центар полако издваја као значајан и ауторитативан фактор који спроводи заштиту права запослених у образовању.

Трећи ниво пружања правне помоћи: успоставља се када су права запослених у образовању повређена до те мере да је њихово остварење могуће само путем тражења судске заштите. У том случају, члан Синдиката посредством Регионалног центра, уз упут за адвокатску канцеларију, може да затражи и бесплатно користи услуге еминентних адвокатских канцеларија да би остварио поменуту судску заштиту својих права. Овај ниво пружања правне помоћи најбрже се успоставио за прву годину рада Регионалног центра, а најчешће су покретани парнични поступци као и извршни поступци за принудну наплату услед неизмирених дуговања школа према запосленима у образовању и то углавном због неисплаћених накнада за путне трошкове, неисплаћених јубиларних награда, изостанка рефундације средстава за полагање стручних испита и друго.

У Регионалним центрима у којима нема финансијских могућности за ангажовање дипломираног правника, могу се пронаћи и другачија решења. Једно од решења може да буде ангажовање секретара неке школе који ради са непуним радним временом или дипломираног правника који такође са непуним радним временом предаје правну групу предмета. Ангажовање адвокатске канцеларије је још један од модуса. Вођење администрације може да ради и лице које има средње образовање или неко од сарадника. Оно што је важно и о чему треба водити рачуна је присутност у просторијама центра и нарочито однос према странкама. Без обзира колико дана у недељи и ком временском периоду ће неко бити ангажован за рад са странкама у центру, та пракса мора бити устаљена и јасно истакнута јавности. Сваки заинтересовани члан мора да има информацију о томе када може да буде примљен и уважен у Регионалном центру.

Активности Сектора за информисање и односе са јавношћу

Сектор за информисање и односе са јавношћу има улогу промоције синдиката кроз активности којима се спроводи информисање чланства и шире јавности, активности којима се наглашава транспарентно и јавно деловање и кроз облике сарадње са различитим институцијама на свим нивоима.

Транспарентност одсликава дељење информација и деловање на отворен начин. Тако се заинтересованим странама омогућава да дођу до информација које могу бити пресудне у разоткривању злоупотреба и одбрани законом гарантованих права. Један транспарентан систем има јасне процедуре за доношење одлука и отворене канале за комуникацију између заинтересованих страна што омогућава отворен приступ информацијама и прегледу реализованих и планираних активности.

Основне и битне одлике у раду Регионалног центра су видљивост и транспарентност. Зашто? Зашто је битно да оно што радимо буде изложено очима јавности?

Као прво, по многим, све оно што није забележено и обелодањено, није се ни десило! Или је подложно спекулацији. Јесте или није? Да би смо избегли овакве недоумице, потребно је искористити све могуће медије за маркетинг и пласирање новости, активности и свих акција покренутих и реализованих од стране синдиката. Регионални центри представљају институције које служе својим члановима и искључиво штите њихове интересе! Такође, потребно је одговорно водити финансијско пословање и јавно приказати финансијске извештаје.

Регионални центар Лесковац остварује јавност у раду следећим активностима:

1. Редовним ажурирањем формираног **веб-сајта**;
2. Објављивањем информатора „Синергија“;
3. Сарадњом са **локалним медијима**;

4. Дистрибуцијом дописа и обавештења синдикалним организацијама путем **мејла**;

5. Израдом пропагандног материјала за промоцију нових активности.

Након годину дана од како је Регионални центар израдио свој web-сајт, увидом у статистику посета сајту, дошло се до података да се сајт редовно посећује са око 300 IP-адреса. То посредно значи да само 10% чланова прикупља информације са сајта. На основу овог индикатора донета је одлука да се покрене синдикални информатор који ће се периодично штампати у 1500 примерака, што би требало да обезбеди сигурнији пласман информација већем броју чланова. Покретање листа испоставило се као важан допринос промоцији рада синдиката, а паралелно са покретањем „Синергије“ повећао се и број посета сајту.

Када је реч о **сарадњи са медијима**, треба пронаћи меру о фреквентности и тренутку сазивања прес конференција, о потреби гостовања на телевизијама и учешћу у радио-емисијама. Од виталног је значаја да шира јавност буде упозната са активностима Регионалног центра. Сарадња са представницима медија треба да буде константна, а њихово уважавање од стране Регионалног центра свакако ће допринети квалитетнијем извештавању.

Постоји идеја представника овог сектора о изнајмљивању билборда и изради и емитовању видео-репортаже о деловању РЦ Лесковац. Сматра се да би се на овај начин извршила додатна промоција и наглашавање позитивног деловања синдиката.

КОМУНИКАЦИЈА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ, ШКОЛСКОМ УПРАВОМ, УЧЕШЋЕ У ЛОКАЛНОЈ, ЗАЈЕДНИЦИ И ОТВОРЕНОСТ КА РЕГИОНИМА И СИНДИКАТИМА СУСЕДНИХ ДРЖАВА

Регионални центар Лесковац негује сарадњу са социјалним партнерима. Ради стабилног позиционирања центра као партнера у доношењу одлука чије је дејство усмерено на положај просветних радника, неопходно је сарађивати са представницима локалних управа задужених за друштвене делатности, представницима Школске управе, просветним инспекторима, просветним саветницима, председницима општина, директорима школа и установа, али и предузетницима и бизнисменима.

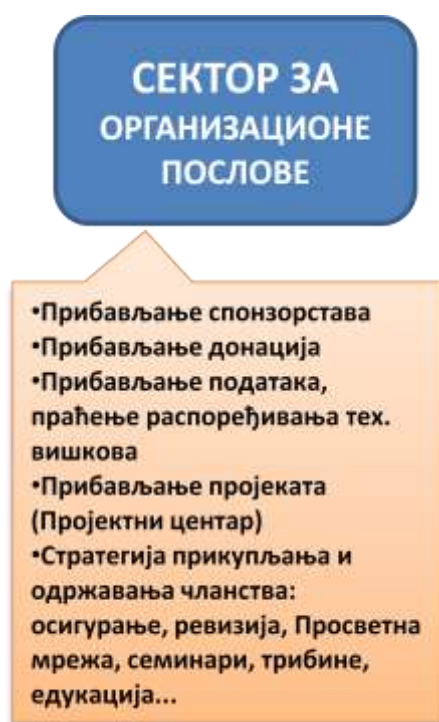
Дијалог са локалном самоуправом је од великог значаја. Овај вид сарадње понекад може бити отежан, али не и немогућ. Треба инсистирати на коректној сарадњи и сталним преговорима са локалом по питању усвајања градског буџета у делу који се тиче образовања, по питању исплате путних трошкова, јубиларних награда и других законом предвиђених обавеза. Регионални центар Лесковац се за сада, по основу сарадње са локалном управом, може похвалити потписаним Посебаним колективним уговором за Предшколску установу у Лесковцу и по учествовању у јавној расправи при изради градског буџета.

Комуникација са Школском управом је такође веома важна. Приликом решавања реалних проблема повреде права запослених, судска заштита може бити употребљена, али је то ипак крајња мера којој се приступа. Развијен однос сарадње са начелником Школске управе и просветним инспекторима доприноси да се решавање проблема реализује знатно брже и без непотребног заоштравања односа између запослених и директора установа. Праћење и контрола распоређивања технолошких вишкова значајно је допринела приливу новог чланства у Регионални центар Лесковац.

Регионални центар мора да сарађује са директорима установа. Често је то први ниво настајања и решавања проблема. Уколико се однос са директором од стране председника матичне Синдикалне организације или представника Регионалног центра успостави као конструктивни дијалог, партнерство и уважавање, последице евентуалног настајања проблема биће отклоње у духу изграђеног односа обостраног разумевања.

Отвореност за сарадњу на међурегионалном и међународном плану може допринети размени искустава и информација, бољим међусобним везама и јачању важности и утицаја Регионалног центра. Директни контакти доприносе познавању начина решавања проблема у појединим регионима и имплементацији квалитетнијих решења тамо где је потребно. Регионални центар Лесковац има успостављену сарадњу са СОНК Војводине, РЦ Пожаревац, Градским одбором Ниша СОС, Одбором Златиборског округа СОС, СОНК Македоније – РЦ Охрид и РЦ Скопље и СЕБ Бугарске – РЦ Банско. Представници поменутих синдикалних представништава боравили су у Лесковцу, учествујући на седницама, трибинама, семинарима и синдикалним дружењима, а са неким је повезаност озваничена и потписивањем Протокола о пријатељству и сарадњи. Из ових контаката на нивоу региона и држава, децембра месеца 2013. године проистекло је братимљење једне основне школе у Лесковцу и једне основне школе у Охриду.

Активности Сектора за организационе послове

Сектор за организационе послове има стратешку улогу у центру. Тежња за спровођењем додатних активности за које се зна да доприносе одржавању и повећању броја чланова захтева редовно и додатна средства. Обезбеђивањем донација и спонзорстава расте општа моћ центра. Ако центар има своја гласила (сајт, информатор...), лакше је обезбедити додатне приходе. Међутим и без тога, увек се можемо обратити оним правним лицима са којима послујемо у току године. Фирма од које купујемо канцеларијски материјал, агенција преко

које организујемо излете и екскурзије, ресторан преко кога наручујемо кетеринг, први су избор за обезбеђивање спонзорстава и донација.

Један од подухвата који су допринели да Регионални центар у Лесковцу покуша да аплицира за додатну финансијску помоћ у остварењу својих планираних активности је формирање „Пројектног центра“. Наиме на почетку школске године РЦ Лесковац је ангажовао два лица са искуством у писању пројеката. Сачињени су уговори о њиховом ангажовању на пословима писања пројеката. Регионални центар овде пружа логистичку и подршку уступања техничких ресурса (коришћење простора, телефона, рачунара, лап-топова, копир апарата...), а лица ангажована на писању пројеката као пројект-менаџери остварују своју зараду кроз одобрени пројекат.

Такође, када је реч о прикупљању и презентовању података и информација важних за чланство или руководство центра, Сектор за организационе послове креира форму и упитнике па кроз мрежу синдикалних организација прикупља потребне податке. Сваке године представници овог сектора прате распоређивање технолошких вишкова у Јабланичком округу и све податке јавно презентују на сајту. Тако се директно утиче на смањење злоупотреба у процесу преузимања технолошких вишкова, а Регионални центар се као извор и презентер информација позиционира као незаобилазни фактор у овом процесу.

У ситуацијама када долази до значајних промена прописа и закона из области образовања, овај сектор организује трибине, семинаре и едукације за председнике синдикалних организација уз обавезу да се презентована тема представи и ширем чланству. По потреби и позиву овакви едукативни скупови организују се и на терену, по установама. Улазак у школе и рад на терену, увек су прилика да се организованост центра прикаже широј просветној јавности и да се на најкоректнији начин, пружањем подршке и помоћи, добију нови чланови.

Ове календарске године извршена је ревизија комплетног чланства и формирана је посебна база података која олакшава преглед и увид у стање синдикалних организација и активности самих чланова. Након ревизије, сваком члану уплаћено је осигурање од последица несрећног случаја. На овај начин износ дела чланарине који се издваја за центар – практично се вратио чланству. Тако да је сав обим осталих услуга центра члановима - практично гратис! Овде је једноставно искоришћен попуст који се остварује када се осигурање уговара за 3000 људи у односу на основну цену за појединца.

Као додатну услугу повољну за чланове овај сектор је уговорио са Телекомом Србија. То је пројекат „Просветна мрежа“. Сваки члан Синдиката образовања Србије са територије Јабланичког округа који жели да има најповољније цене телефонских разговора у Србији приступио је овој мрежи. СИМ картица се добија у просторијама Регионалног центра након потписивања уговора. Погодности су такве да сада већ 800 просветних радника разговара бесплатно, мрежа је „ширећа“ (у сваком тренутку је могуће придруживање), рачун се испоставља на кућну адресу физичког лица а цене разговора су буквално најјефтиније у Србији.

Сектор за организационе послове, практично је менаџмент-одељење центра и покреће активности којима се доприноси реалној економској и когнитивној подршци чланова.

Активности Сектора за спорт, рекреацију и туризам

Старосна структура чланова Синдиката образовања Србије, што је еквивалентно старосној структури просветних радника у нашој земљи, показује да је 11% запослених до 35 година старости. То свакако не значи да овај проценат чланства треба игнорисати и занемарити, нарочито ако се узме у обзир чињеница да баш тај део просветне популације нема суштинску потребу за чланством у синдикату, већ је обично ту по стихијској припадности колектива или из других нејасних разлога. Млади наставници нису заинтересовани за важне синдикалне теме, и ретко се баве проучавањем закона и прописа. Овај део запослених још увек има жељу за забавом, дружењем и путовањима.

Сектор за спорт, рекреацију и туризам представља модул за привлачење запослених којима је овај вид активности атрактиван. Кроз поштовање потреба млађе популације просветних радника и организацију активности за које у том смислу постоји потреба, доприноси се њиховој идентификацији са синдикатом и осећају задовољства због припадности тој организацији. Тако се ствара атмосфера у којој се на посредан начин млади наставници постепено упознају и са „озбиљнијом страном“ синдикалног рада и деловања.

Активности овог сектора које су усмерене на организацију синдикалних дружења, екскурзија, забава, излета, летовања и зимовања могу у економском смислу да буду привлачне за све чланове. Ако се ове активности, поред економских олакшица организују само за просветне раднике, онда свакако доприносе и побољшању сарадње и ширењу позитивне климе међу колегама на једној територији.

Имајући у виду активности усмерене на спортске сусрете и рекреацију, не може се занемарити њихов позитиван утицај на здравље запослених. Кроз овакве активности такође се подстиче сарадња и дружење колега, неговање тимског деловања и такмичарског духа. На спортским

сусретима учешће узимају колегинице и колеге свих старосних доба, што посебно истиче потребу за организовањем ових активности.

Када се сагледа утицај овог сектора и неспорна оправданост сваке врсте организоване активности, не може се оспорити његова важност. Без обзира што учешће у активностима Сектора за спорт, рекреацију и туризам узима до 15% чланства у региону, треба истаћи да је позитиван одјек од стране учесника у овим активностима најгласнија реклама синдиката, што представља извештан феномен вредан пажње.

Спортске игре на окружном нивоу, организују се у Јабланичком округу сваке године и трају од краја марта до почетка јуна. Завршница игара и подела одличја победничким екипама и осталим учесницима организује се као посебно синдикално дружење на свечаној вечери, уз присуство више од 250 учесника. Овом приликом, Регионални центар Лесковац сваком учеснику игара финансира 50% од цене менија.

Свака Синдикална организација, учесница окружних игара, остварује право на једно до три плаћена места на републичким спортским играма. Тако се формира репрезентација Регионалног центра Лесковац, која је претходне две године била свеукупни победник спортских игара Синдиката образовања Србије.

Сектор за спорт, рекреацију и туризам РЦ Лесковац са туристичким агенцијама уговара аранжмане за летовање и зимовање, при чему је за чланове нашег синдиката понуђен низ економских погодности. Осим тога за време пролећног или јесењег распуста организују се екскурзије по повољним условима.

Поред синдикалног дружења за просветне раднике, поводом завршнице спортских игара, у Лесковцу се организују још две забаве у току године. Једна „предногодишња“ и једна „осмомартовска“. На овим забавама у последње две године редовно узима учешће око 300 просветних радника.

Организационе активности овог сектора могу се спроводити у облику који не захтева велике финансијске издатке. Већина такмичења може се организовати у школским салама и на спољним теренима, а суђење могу волонтерски да спроведу наставници физичког васпитања. Аранжмани са туристичким агенцијама ће фаворизовати одабрану агенцију међу просветним радницима, па је то основ за додатне погодности. На исти начин ће уговор са једним рестораном, коме се гарантују 3 прославе годишње за по 250 до 300 људи, донети до 25% попушта у односу на редовне цене.

Активности Секције жена

СЕКЦИЈА ЖЕНА

Родна равноправност и подршка стваралаштву

Организациона структура Регионалног центара за Јабланички округ Синдиката образовања Србије од 14. децембра 2012. године проширена је оснивањем Секције жена, чија је улога промовисање вредности развијеног цивилног друштва кроз спровођење политике родне равноправности. Начин деловања Секције жена је тај, да принципе политике родне равноправности спроводи у области рада у образовању и синдикату и то кроз настојање да:

- својим чланицама обезбеди остварење загарантоване радно-правне заштите, подстакне активније учешће жена у управљању и одлучивању у институцијама;
- помогне у остварењу заштите здравља жена, подстакне и афирмише стваралаштво жена;
- допринесе бољој информисаности жена о питањима везаним за њихов положај у друштву;
- да кроз рад на оснажењу жена постигне учинак на пољу једнаке партиципације мушкараца и жена у свим пољима рада у образовању, у синдикату, па и у друштвеној заједници уопште.

Секција жена послује у складу са својим Правилима о организацији и начину рада и у складу са Програмом активности. Као и Регионални центар у оквиру кога делује, Секција има органе:

- Одбор кога чини по једна представница из сваке Синдикалне организације у саставу Регионалног центра;
- Председништво које броји седам чланица и то две са територије града Лесковца и по једну са територије сваке од општина у саставу Јабланичког округа.

На челу секције је председница коју из својих редова бира Одбор и која представља и заступа Секцију жена. Секција жена се финансира из буџета Регионалног центра, у складу са годишњим планом активности Секције жена и финансијским планом центра.

Подаци до којих се дошло након анализе родне структуре Синдикалних рганизија у саставу Регионалног центра Јабланичког округа, указују на слабо и недовољно учешће жена у процесима и на позицијама одлучивања у синдикату али и у установама образовања Јабланичког округа уопште, иако бројно стање укупно запослених жена у установама предшколског, основног и средњег образовања показује неупоредиво већу заступљеност жена у односу на мушкарце. Конкретни подаци су: да од укупно 65 руководећих позиција Синдикалних организација у саставу центра, само 19 припада женама, да се 12 жена налази на руководећим позицијама установа образовања од укупно 68 установа на територији Јабланичког округа. Притом, у истим установама образовања ради 72% жена и 28% мушкараца.

Овај индикатор био је основни разлог иницијативе за оснивање Секције жена Регионалног центра.

Логистичка подршка

Логистичка подршка је фактор ИКС ове институције. Не постоји тим који можете одабрати за ову врсту подршке. Људи који су спремни за овакав задатак појављују се сами. Преданост и посвећеност успеху неке институције није особина која се купује и наручује. У неким активностима, природа посла намеће успостављање сарадње између више људи, па у том смислу, када је реч о Регионалном центру Лесковац, има ситуација када су сви представници сектора једни другима помоћ и подршка.

Међутим, успех који је центар постигао за кратко време и ширење позитивних вибрација синдикалног деловања, сасвим сигурно су допринели сталној присутности појединаца који су спонтано постали део руководства, иако без портфеља. Због огромне помоћи коју пружају, истанчане способности да самоиницијативно покрију сваку „празнину“ коју уоче, спремности и умешности да буду хитна замена, саветодавци, аналитичари, постали су нова непредвиђена карика у тиму и структури Регионалног центра Лесковац.

Овде не постоји коначна листа активности. Све што сте пропустили и превидели решиће логистичка подршка.

Око квалитетних идеја окупиће се квалитетни људи!